

HANDLINGSPLAN FOR KJØNNS- OG SEKSUALITETSMANGFOLD

Haugesund
kommune

Rettigheter for skeive ellers i verden

Det er kriminelt, og i flere tilfeller livsfarlig, å ha en annen seksuell orientering enn heterofili:

- Homofili er kriminalisert i 64 land i verden.
- I 11 land kan homofili medføre dødsstraff.
- I mange er land er det ulovlig å snakke positivt om LHBTI, og å bære regnbuemerker og annet som uttrykker støtte til LHBTI-personers rettigheter.
- Mange av landene som kriminaliserer homofili straffer kun menn. Dette er ofte fordi samfunnet ikke anerkjenner at kvinner har en egen og selvstendig seksualitet.

Kilde: Amnesty

Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold

Innhold

4. Definisjon

5. Holdninger, fordommer og fremmedfrykt

6. Innledning

8. Forankring og lovverk

11. utfordringer

14. Handlingsdel

Hva er LHBT+ ?

- **LHBT+** er betegnelsen som brukes på lesbiske, homofile, bifile og transpersoner som gruppe. LHBTI og LHBTIQ+ brukes også for å tydeliggjøre enda mer av kjønns- og seksualitetsmangfoldet. Forkortelsene brukes om hverandre og oppfattes alle å betegne samme gruppe. Det som er felles for LHBTIQ-personer er at de bryter med samfunnets normer for kjønn og seksualitet på ulike måter.
- **Skeiv** er en betegnelse som har endret mening over tid, men brukes nå for det meste som et ord som er synonymt med LHBTIQ+.
- **Seksuell orientering** dreier seg om hvilke(t) kjønn du forelsker deg i og tiltrekkes av. Heterofili, homofili og bifili er eksempler på seksuelle orienteringer.
- **Kjønnsidentitet** handler om hvilket kjønn du identifiserer deg med. Mange mennesker opplever at det kjønn de er blitt tildelt ved fødsel ikke stemmer overens med dette. Den vanlige samlebetegnelsen er transpersoner. Det kan for eksempel være en person som fra fødselen av er blitt oppfattet som mann, men som opplever og ser seg selv som kvinne.
- **Kjønnsuttrykk** er den måten du gir til kjenne hvilket kjønn du har. Du tydeliggjør ditt kjønnsuttrykk blant annet gjennom klær og sminke, tale og kroppsspråk.
- Flere sentrale begreper knyttet til seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika er tilgjengelig på [Bufdirs LHBTIQ-ordliste](#).

KILDE: AMNESTY

Holdninger, fordommer og fremmedfrykt

Hvordan vi behandler, snakker om og forholder oss til andre mennesker farges av våre verdier, holdninger, empatiske evner, informasjon, personlighet, alder, helse, sosiale kompetanse, påvirkning fra familie, kultur og sosiale nettverk, samt erfaringer. Med andre ord er det de komplekse årsaker og sammenhenger som avgjør om vi møter andre mennesker med åpenhet og toleranse, eller mistenksomhet og forutinntatthet.

I svært stor grad lærer, tilpasser og endrer vi kontinuerlig hvordan vi omgås andre mennesker uten at vi tenker over det. Mennesker styres også av instinkter og følelser, selv om vi ser på oss selv som drevet av fornuft. Det gjør at eksempelvis frykt og usikkerhet kan påvirke tankemønstre. Holdninger, verdier og påvirkning skapes i samspill med andre, og gjennom erfaringer og kunnskap vi skaffer oss hele tiden. Holdningene våre former synet vårt på folk og verden rundt oss. Hva og hvordan vi tenker om andre, danner grunnlaget for hvordan vi snakker om og behandler menneskene rundt oss.

Hva er fordommer?

Begrepet brukes om negativ holdning til personer basert på gruppetilhørighet, der en fjerner seg fra enkeltmennesker en kan relatere til og kjenne empati for, for heller å se en ensartet gruppe. Fordommer rettes ofte mot sosiale grupper som en selv ikke er medlem av. Slike grupper kan defineres ved rase, etnisk eller religiøs tilhørighet, seksuell orientering, kjønn, utdanningsnivå, yrke, og så videre. Fordommer baserer seg på stereotyper eller skjematiske ideer man har om medlemmene i slik en gruppe. Når fordommer uttrykkes gjennom adferd, kalles det diskriminering.

I Norge er vi heldige med et stort rom for ytrings- og meningsmangfold. Å tenke kritisk er positivt og velkomment, men forutsetter at argumenter bygges på kunnskap. Fordommer er holdninger og meningsgrunnlag bygget på antagelser. Fordommer og fremmedfrykt er primær årsak til diskriminering, vold, trusler og hatefulle ytringer som ulike minoritetsgrupper i befolkningen opplever. Homofile og transpersoner har de siste årene vært særlig utsatt.

Fordommer reproduseres og opprettholdes sosialt, gjennom våre relasjoner og våre omgivelser. Dette er årsaken til at vi ikke ser at fordommer og fremmedfrykt forsvinner. Forskingen har ulike svar på hvordan en kan redusere forekomst av fordommer og hat. En har lenge tenkt at mer kontakt med gruppen en har fordommer mot, og å bygge relasjoner er viktig. Andre peker på at denne kontakten må foregå riktig for at den ikke skal få uønsket effekt. Noen peker på at økt kunnskap, evne til refleksjon og selvinnsikt er viktig for å snu skadelige holdninger. Fordommer representerer i bunn og grunn et hierarkisk syn på mennesker og grupper, som gode og mindre gode. Mange mener at arbeid med å feire forskjellene blant oss er med på ufarliggjøre dem, og danne en felles forståelse av at vi er like mye verdt selv om vi er ulike. Pride-markeringene rundt om i landet nå bygger på intensjoner om ufarliggjøring, bevisstgjøring og økt toleranse.

Innledning

Haugesund kommune skal arbeide for å øke kunnskapen og respekten for kjønnsmangfold, skape større trygghet for seksuelle minoriteter og bidra til å øke kompetansen i samfunnet om ulike kjønnsuttrykk og seksuell orientering.

I 2016 ble det tatt politisk initiativ til å at Haugesund kommune skulle utarbeide en plan for LHBT. Planen fikk navnet "Handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, og kjønnsuttrykk - mangfold, inkludering og felleskap 2017 - 2020". Denne planen arbeidet administrasjonen med gjennom 2017, og den ble ferdigstilt og vedtatt i 2018.

Planen har vært et verktøy og grunnlag for Haugesund kommunes arbeid og utvikling siden den ble vedtatt. Mange tiltak er gjennomført og blitt en del av vår arbeidshverdag. På andre felt har vi fortsatt rom for forbedring og utvikling. Derfor er det en nyttig prosess å rullere og oppdatere handlingsplanen, slik at vi systematisk kan gå gjennom om vi når målene vi har satt oss og få mulighet til å sette oss nye.

Arbeidet med å oppdatere denne planen har foregått siden 2022, og vært en prosess som inkluderer medvirkningsprosesser, og som også har avventet kunnskapsgrunnlaget i Helseoversikt for Haugesund 2024.

Den oppdaterte handlingsplanen har fått navnet "Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold".

Planen er bevisst ikke avgrenses med tallfestet gyldighet på et gitt antall år. Handlingsplanen vil stå som kommunens verktøy frem til en ser at den er utdatert og det er behov for en rulling.

De vedtatte innsatsområdene i tidligere plan videreføres i den nye planen med oppdaterte tiltak. Tittelen "Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold" gjenspeiler et ønske om at planen skal oppleves som relevant for flest mulig.

Det er en kjent utfordring at minoritetsgrupper ofte møter større grad av diskriminering sammenlignet med majoritetsbefolkningen.

I Norge er finnes det mange lover som regulerer diskriminering, trakassering, mobbing og hatefulle ytringer. En finner disse bestemmelsene i straffeloven, likestillings- og diskrimineringsloven, arbeidsmiljøloven, straffeloven, menneskerettighetene, men også i opplæringsloven og barnehageloven.

Vern mot sterkt krenkende opplevelser henger selvsagt sammen med menneskerettighetene, men har også et helseaspekt. Å oppleve diskriminering, mobbing, hatefulle ytringer eller trakassering kan få store helsekonsekvenser for den det gjelder. For hver utsatt kan dette igjen påvirke arbeidsførhet og behov for helsetjenester. Både av menneskelige og samfunnsøkonomiske grunner er vern mot slike trusler svært viktig.

Lovverket skal beskytte mot krenkende eller diskriminerende adferd grunnet kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

I denne planen vil vi ta for oss hvordan Haugesund kommune skal arbeide for å fremme toleranse, trygghet, sosial støtte og likeverdige levekår for LHBTI-mennesker i byen vår. Dette er et tverrfaglig arbeid som må gjøres i alle våre enheter, virksomhetsområder, og skal forme våre tjenester.

Haugesund kommune ønsker å være en foregangskommune i regionen vår, i arbeidet for å skape et lokalmiljø hvor alle opplever trygghet, frihet uavhengig av legning og identitet.

NOEN FAKTA

- I befolkningen i Norge er 7 % ikke-heterofile som vil si at de regner seg som homofil, lesbisk, bifil eller en annen seksuell legning (LHB+).
- Siden 1970 har 0.03 % av Norges innbyggere endret juridisk kjønn.
- I Norge opplever minst 10 familier hvert år at barnet deres blir født med kjønnsorganer som ser annerledes ut og som må undersøkes for å stadfeste kjønn.
- Andelen som ser seg selv som skeive er høyere i yngre aldersgrupper og lav blant de eldste, mens i den voksne befolkningen er snittet på ca 7 %.
- Fra 2016 til 2022 er antall personer i Norge som har endret juridisk kjønn fra kvinne til mann 1.096 personer og 909 fra mann til kvinne.
- Ved å følge anslag fra tidligere studier har om lag 2% av befolkningen et interkjønn tilstand. Interkjønn baserer seg på variasjon i kroppslig kjønnsutvikling.

Forankring

Kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel er det viktigste strategiske verktøyet i kommunen. Den skal bidra til helhetlig planlegging og tydeliggjøre kommunens utviklingsretning. Samfunnsdelen skal synliggjøre de strategiske valg kommunen tar i møte med samfunnsmessige utfordringer.

Til grunn for kommuneplanens samfunnsdel ligger en visjon om å utvikle Haugesund til en by hvor det er godt å leve for innbyggerne, en by for hele Haugalandet og en by som er en konkurransedyktig aktør mellom Stavanger og Bergen. I tråd med kommuneplanen, arbeider Haugesund for å være en åpen og inkluderende kommune som setter mennesket og miljøet i sentrum, med sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft som et grunnleggende premiss. Planen adresserer en bred vifte av temaer, strukturert rundt «Byliv for alle», «Å bo», «Å jobbe», «Å leve» og «Å bevege seg».

Helseoversikt for Haugesund 2024

Rapporten er et kunnskapsgrunn som

gjennomgår helsestatus og faktorer som påvirker helsen til innbyggere i kommunen. Denne planen bygger på data og teori knyttet til helsepåvirkning relatert til det å være en minoritet, være mer utsatt for diskriminering, og andre risikofaktorer for psykisk og fysisk uhelse.

Temaplan Kultur, idrett og frivillighet

planen fastsetter arbeid for mangfold og inkludering som et prioritert mål.

“Mangfold beriker samfunnet. Likeverdighet, rettigheter og muligheter for alle bidrar til bedre liv. Kommunen jobber for å støtte positive inkluderingsprosesser. Inkludering skjer når mangfold utfolder seg i arbeidsplasser, skoler, nabolag og foreninger.”

Regjeringens handlingsplan for kjønns og seksualitetsmangfold

Regjeringen anerkjenner at vi fortsatt ikke er i mål med kampen for et fritt, inkluderende og trygt samfunn for alle. Altfor mange skeive i Norge lever uten god livskvalitet og gode levekår.

Handlingsplanen gjennomgår utfordringer, og etablerer tre definerte mål regjeringen har:

- Øke livskvaliteten til skeive.
- Sikre skeives rettigheter.
- Skape større aksept for kjønns- og seksualitetsmangfold.

Regjeringens handlingsplan er relevant og konkret, og Haugesunds plan er i stor grad forankret i denne.

Lowverk

FN har vedtatt ni menneskerettighetskonvensjoner. Det er internasjonale avtaler som alle stater kan velge å slutte seg til (ratifisere). Menneskerettighetene stadfester retten til likeverd, frihet, privatliv, sikkerhet og sosial trygghet, rettferdig behandling, deltagelser og utdanning, å gifte seg fritt, eie eiendom, tro fritt, organisere seg og ytre seg fritt blant annet. Fem av de internasjonale menneskerettskonvensjonene er gjort til en del av norsk lov og Menneskerettighetsloven ble vedtatt i 1999.

I 1972 ble det i Norge lov å ha samtykkende sex med samme kjønn for alle over 16 år. I 1981 kom en ny viktig lovendring som gjorde diskriminering grunnet legning ulovlig og dermed straffbart. Vern mot diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering ble senere tatt inn både i likestillingsloven og arbeidsmiljøloven. I 2014 trådte en ny lov, Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering), i kraft.

Fra 1. januar 2009 har ekteskap med samme kjønn, adopsjon for homofile, samt assistert befruktning for lesbiske par vært lovlig. Fra 2016 har det vært mulig å endre juridisk kjønn i Norge.

Likestillings- og diskrimineringslovens formål, slik den står i dag, er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Fra 1. januar i 2024 ble det ulovlig å drive med konverteringsterapi.

Norge er ofte omtalt som et av verdens mest LHBTI-vennlige land, med høy samfunnsaksept og rettslig beskyttelse. Samtidig vet vi fra offentlig debatt, terroren mot Pride-feiringen i Oslo i 2022 og forekomst av hatkriminalitet at mange fortsatt har svært negative holdninger. Dette tas opp i neste del.

Medvirkning

Handlingsplanen er skrevet med medvirkningsprosesser der både enkeltpersoner og Pride Haugaland har deltatt. Dette har vært verdifullt for å bygge planen på utfordringsbilde og behov lokalt.

**“Fremdeles opplever mange skeive å bli møtt med fordommer, forskjellsbehandling og hatkriminalitet”
- Regjeringen**

Utfordringer

Skeive i Norge møter fortsatt mange utfordringer og er en risikogruppe for flere negative faktorer som påvirker sikkerhet, livskvalitet og helse.

De vanligste utfordringene er:

- Samfunnets holdninger, toleranse og sosial tilhørighet.
- Diskriminering og hatkriminalitet
- Uhelse og utrygghet.
- Barrierer i helsetjenester og offentlige instanser, samt utforming av bygg, fasiliteter og digital infrastruktur.
- Levekår for skeive innvandrere og flyktninger.
- Holdninger og praksis i religiøse miljøer.
- Holdninger og manglende toleranse i idretten og andre fritidsarenaer.

94 % svarer i en undersøkelse at homofile bør få elske hvem de vil, men viste også at hver femte nordmann synes det er ubehagelig å se homofile kysse. Hvert år går kommentarfeltene varme før den årlige Pride-markeringen i hele landet. Mange ytrer seg svært negativt og viser liten

toleranse for andres legning og identitet. “Homo” eller “homse” er fortsatt ord som brukes som skjellsord fra ung alder.

Dette viser at det fortsatt er holdninger i samfunnet som kan være utfordrende for LHBTI-personer. Språkbruk reflekterer ikke alltid dyptstikkene negative holdninger, men bruken bidrar til å gjøre rommet for være skeiv mindre. Utbredt negativ sjargong om skeive minoriteter er en helseutfordring for personer som ofte er i en sårbar fase der en prøver å finne sin identitet. Mange skeive opplever også utenforskap. Folk rundt klarer ikke å forholde seg til deres legning eller identitet på en støttende eller inkluderende måte, og trekker seg unna. Noen blir utstøtt av familie, andre strever med ensomhet, vennskap og andre relasjoner.

Undersøkelser og forskning viser at det er høyere forekomst av ensomhet, psykiske plager og lavere tilfredshet med livet blant LHBTI- personer enn ellers i befolkningen. I folkehelseundersøkelsen for Rogaland i 2023, svarte 27% av de homofile at de var fornøyde med livet, mens 48% av øvrig befolkning svarte det samme.

Selv om Norge har gjort betydelige frem-skrutt når det gjelder LHBTI-rettigheter, opplever noen fortsatt diskriminering på grunn av sin seksuelle orientering og kjønnsidentitet. Dette skjer i skole, arbeidsliv, boligmarked og øvrig samfunnsliv.

Dessverre opplever mange skeive også hatefulle ytringer, voldshendelser og trusler. Å ikke kunne leve og ferdes fritt uten å risikere angrep er en helsetrusselfor skaper belastninger og konstant stress for dem det gjelder. En noe høyere andel skeive enn øvrig befolkning, oppgir å ha lav tillit til politiet og rettsvesen knyttet til slike hendelser.

Det norske samfunnet ble dypt rystet av et tragisk terrorangrep i Oslo den 25. juni 2022, der to mennesker mistet livet og 25 ble såret. Etterforskning og rettsak i etterkant har avdekket at målet med angrepet var å skade personer som utfordrer tradisjonelle normer for kjønn og seksualitet. Dette angrepet opplevdes for mange som et stort steg tilbake, og en sterk påminnelse om det at skeive lever i en vedvarende faresituasjon.

Nok Norge skriver litt om utfordringer for skeive. Det finnes begrenset kunnskap om forekomst av seksuell vold mot skeive, men noen undersøkelser viser en høyere forekomst. Dette gjelder også skeive med minoritetsbakgrunn. Mange er lever i frykt for å "outing" (at andre forteller omverden om deres legning), og konsekvensene det vil få. Undersøkelser viser at dette er en

sterk frykt og et stressselement for skeive flyktninger. En rapport fra Østlandsforskning fra 2022 tar for seg vanskelige skeive flyktninger møter i Norge.

En god del skeive opplever manglende forståelse og toleranse i helsevesen og offentlige instanser, som kommer til uttrykk gjennom feil bruk av pronomen eller ubehagelig behandling. For mange LHBTI-personer er offentlig utforming en utfordring. Både fordi en ikke finner for eksempel toaletter og garderobeløsninger som en er komfortabel i, men også fordi andre brukere av fasilitetene skaper vonde og ubehagelige opplevelser. Barn og ungdom med skeiv identitet er i svært sårbare år i livet, og for dem kan slike opplevelser være traumatiske, men også forsterke utenforskap.

Religiøse miljøer kan være svært vanskelige å vokse opp i for personer som oppdager at de er skeive. I en studie gjort av Nordlandsforskning oppgir mange informanter å bli trakassert på grunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet, og at dette ble begrunnet med religiøse forestillinger om at det å være skeiv er

synd. Skeive opplever utestenging, press om å skjule eller ikke leve ut sin legning, noen også inngripende tiltak for å forsøke å endre hvem en er (konverteringsterapi etc.) Å oppleve å miste familie og nettverk, miste troen på å være akseptert og elsket av sin gud og sine medmennesker, samt å oppleve trusler og press, kan gi psykisk uheld for de utsatte.

Den norske kirke har de siste årene vært gjennom en prosess for å bli en mer inkluderende og åpen kirke for alle, uavhengig av kjønn og seksualitet. I 2017 fikk likekjønnede lov å gifte seg i kirken. Mange prester valgte da å ikke vie homofile, men utviklingen har gått i positiv retning. Kirken har fått LHBT-utvalg og startet kursing om LHBT+ for sine ansatte. I 2022 kom biskopene med en offentlig uttalelse der de erkjenner at kirken *"i liten grad har tatt inn over seg homofiles livssituasjon. Kirken har ikke gitt troverdig uttrykk for anerkjennelse av alle menneskers menneskeverd og kjærlighet."*

I 2023 vedtok Den norske kirke at de som arbeidsgiver ikke lenger skal forskjellsbehandle søkere på grunn av likekjønnet ekteskap. At Den norske kirke går foran i arbeidet for rausere religiøse miljøer kan bidra til at flere følger etter.

I Oslo holder Selam Norge til. De er en frivillig organisasjon som fremmer et inkluderende og trygt miljø for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, skeive og andre ikke-kjønnsnormative med muslimsk bakgrunn i Norge.

Rommet for kjønns- og seksualitetsmangfold er også i andre miljøer utfordrende. En del idrettsmiljøer oppleves utrygge for skeive, mange synes det er vanskelig å stå frem med hvem en er, dette fordi negative holdninger og hets forekommer.

I mange innvandrer miljøer har forskning vist at skeives levekår vanskelig. Skeive opplever sterk indre justis og kontroll der utestenging, trusler, samt seksuell og blind er noe denne gruppen er mer utsatt for.

Det å høre til flere minoritets- eller en utsatte grupper samtidig som enkeltindivid er spesielt krevende. En møter negative holdninger og opplevelser på enda flere måter, og står i et krysspress som gir kronisk stress og ufrihet.

For Haugesund kommune er det viktig å arbeide med å styrke levekår, livskvalitet og trygghet for våre LHBTI-innbyggere. Vi vet fra tilbakemeldinger fra det skeive miljøet i Haugesund, at en del homofile og transpersoner velger å flytte bort fordi en ikke opplever aksept og inkludering, dette må vi i Haugesund kommune ha et mål om å endre.

Handlingsdel

Hvordan arbeider kommunen,
hvilke tiltak har vi gjort siden sist
plan og hvilke gjenstår?

“What I liked about the rainbow is that it fits all of us. It’s
all the colors. It represents all the genders. It represents
all the races. It’s the rainbow of humanity.”

— Gilbert Baker

Vårt arbeid

Denne delen av handlingsplanen vi ta for seg hvordan Haugesund kommune arbeider for å øke kunnskap om og toleransen for kjønns- og seksualitetsmangfold, samt styrke levekår og trygghet for skeive i byen vår.

Vi vil gjennomgå tiltak vi har gjennomført, ambisjoner vi fortsatt jobber for å nå, samt mål for fremtiden.

Praksis, tiltak og mål gjennomgås avdelingsvis og etter tjenesteområder.

Kommunikasjonsstrategi for Haugesund kommune

Vår kommunikasjon som kommune er et viktig verktøy for å bidra til at Haugesund er et godt sted å bo, studere, arbeide og være deltakende i. Haugesund kommune sin kommunikasjonsstrategi skal fremme mangfold, inkludering og fellesskap, og bygger på verdiene åpen, ærlig, raus og troverdig.

Siden forrige plan har Haugesund kommune etablert rutine for å være en fasilitator og bidragsyter i den årlige Pride-markeringen. Dette med flagging, taler og deltagelse.

Kommunen har opprettet en temaside om kjønnsmangfold på sine nettsider. Denne vil videreutvikles og oppdateres. Kommunens ansatte har fått og vil tilbys opplæring og kurs i tema knyttet til kjønn og seksualitetsmangfold. Et mål er at kommunen arrangerer

kunnskapsfremmende arrangementer som også er åpne for innbyggerer, politikere, frivillighet og næringsliv. Gjennom egne arrangementer og å tilby våre lokaler for LHBTI-organisasjoner, vil vi vise at alle skal kunne føle seg hjemme på våre arenaer.

Tiltak:

- Haugesund kommune flagger med regnbueflagg under Pride-markering og den 28. juni hver år.
- Kommunen arbeider for å at språk og bilder gjenspeiler kjønns- og familiemangfold på kommunens digitale plattformer, trykksaker og i annet informasjonsmateriell.

- For å styrke alle våre ansattes kunnskap vil vi fremover ta i bruk digitale kurs om kjønns- og seksualitetsmangfold. Dette for å sikre at alle opplever bli møtt på en god måte i alle våre tjenester.
- Haugesund kommune ser på muligheten for å opprette et varslings-skjema på våre nettsider. Dette for å gi innbygger mulighet til å melde inn uønskede hendelser som vi som kommune kan bidra til å løse. Sidene vil vise kontaktinfo og informasjon om hvordan anmelde lovstridige hendelser til Politiet.
- Kommunen arbeider med å opprette en ressursgruppe som skal behandle rapporterte uønskede hendelser der kommunen kan bidra til holdnings- endring.
- Haugesund kommune skal fortsette å bidra til markering av viktige merke- dager arrangementer, som Pride. Dette ved å støtte opp om, delta på, flagge og promotere.

Haugesund kommune som arbeidsgiver

I kommunens arbeidsgiverstrategi står det: *“Haugesund kommune skal sikre likeverd, inkludering og mangfold. Vi ønsker ansatte fra ulike kulturer og med ulik funksjons- evne i hele organisasjonen. Vi har strategier som ivaretar ansatte i ulike livsfaser. Å sikre mangfold på alle nivå i kommunen er viktig for kvaliteten på tjenestene til innbyggerne, og for å skape moderne og spennende arbeidsplasser for medarbeiderne. Det handler om å kombinere bredden i erfaringer og tenkemåter for å fremme utvikling.”*

Ikke-diskriminerende praksis er forankret i kommunens etiske retningslinjer.

Haugesund kommune skal preges av respekt for ulikhet og det enkelte individ, slik at mangfold blir verdsatt og viser igjen i hele kommunen. Med mangfold menes ulikhet i kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, politisk standpunkt, alder og funksjonsnivå.

Haugesund kommune har arbeidet for kompetanseheving både i større samlinger, men også internt i enheter. I mange av våre tjenester er vi blitt mer bevisste, fått mer kunnskap og tilpasset hvordan vi møter skeive innbyggere og kollegaer. Likevel vet vi at dette arbeidet på langt nær er ferdig.

Gjennom å delta i den årlige Pride markeringen som avdelinger og kommune som helhet, ønsker vi også å vise våre ansatte at alle ansatte er akseptert og verdsatt uansett hvem en er.

Tiltak:

- Fortsette med kurs og kompetansehevende tiltak for vårt personale.
- Kommunen skal arrangere LHBTI-tema på ledersamling.
- Haugesund kommunes mangfold- og inkluderingskoordinator skal forelegges søkerlister på alle nye stillinger, og ha uttalelsesrett i ansettelsessaker.
- I søknadsskjema skal kommunen legge til et tredje alternativ under kjønn; "Ønsker ikke å oppgi".

Virksomhetsområdet

Oppvekst

Grunnskole

Skolene skal stå opp for mangfold, likeverd og toleranse. Inkludering og gjensidig respekt skal praktiseres, læres og erfares. Alle elever skal bli akseptert og respektert for den de er. Opplæringslovens formålsparagraf uttrykker verdier som samler Norge som samfunn. Verdiene er grunnlaget for vårt demokrati, og skal hjelpe oss til å leve, lære og samarbeide i en kompleks samtid. Verdiene er grunnmuren i skolens virksomhet. De må få betydning for den enkelte elev gjennom formidling av kunnskap og utvikling av holdninger og kompetanse. Formålsparagrafen bygger på menneskeverdets ukrenkelighet og at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av hva som ellers skiller oss.

Menneskerettighetene har sitt grunnlag i menneskeverdet, og er en viktig del av rettstaten. De bygger på universelle verdier som gjelder for alle uansett hvem de er, hvor de kommer fra og hvor de befinner seg. Barnekonvensjonen er en del av menneskerettighetene og gir barn og unge et særlig vern.

Gjennom det tverrfaglige temaet «Folkehelse og livsmestring» skal skolen gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir mulighet for å ta ansvarlige livsvalg. I barne- og ungdomsårene er utviklingen av et positivt selvbilde og en trygg identitet særlig avgjørende. Aktuelle tema innen dette tverrfaglige temaet er blant annet fysisk og psykisk helse og seksualitet og kjønn.

Innspill fra meivirkningsprosess:

"Skolen bør ha undervisningstimer om LHBTI som ikke er knyttet til seksualundervisning, med mer fokus på kjærlighet og relasjoner."

Hva elevene skal lære fastsettes i læreplaner og kompetansemål. Disse er nasjonale og skal sikre at alle barn får med seg samme kunnskapsgrunnlag. Læreplanene har tilpassede mål for de ulike klassetrinnene i de ulike fagene. Kjønn, identitet, reproduksjon, pubertet, følelser, grenser, seksualitet og samliv er temaer som tas opp i fagene naturfag, samfunnsfag og i kristendom, religion, livssyn og etikk. Læringsmålene er tilpasset elevenes alder og klassetrinn og skal gi elevene kunnskap om temaer som de møter på i samfunnet, nære relasjoner og eget liv.

Læringsmålene kan en lese mer om i læreplanverket.

Udir skriver:

“Mange elever oppdager sin seksuelle orientering i løpet av skoletiden, og de skal selv velge om de ønsker å være åpen om den. Det er heller ingen som skal forsøke å påvirke elevenes seksuelle orientering. I et demokratisk og mangfoldig samfunn er det en positiv verdi at mennesker har rett til å leve i samsvar med sin seksuelle orientering uten å bli diskriminert eller utsatt for trusler, vold og negativ sosial kontroll. Det er viktig at skolen og lærere har kjennskap til og forståelse for ulike betegnelser for seksuell orientering.”

Direktoratet har utviklet støtteressurser for emnet kjønn og seksualitet for å bidra til at læringsmålene oppnås.

I skolene i Haugesund har arbeidet målrettet for å styrke arbeidet med §9.a som skal sikre

trygt og godt skolemiljø. Som kommune må vi også erkjenne at det i vår by som resten av Norge forekommer ordbruk, mobbing og adferd som gjør det utrygt og vanskelig å være skeiv eller ha skeive foreldre for mange barn og unge. Derfor er arbeidet med skolemiljø, toleranse og inkludering noe vi kontinuerlig utvikler og arbeider med.

Tiltak

- Haugesund kommune har utarbeidet rutiner som *Plan for trygt og godt skolemiljø* og *Sosial kompetanseplan*, som skolene skal følge. Det er også sosiallærere på alle skoler som arbeider for å sikre at alle har det trygt og godt på skolen.
- Skolene i Haugesund jobber tverrfaglig, og samarbeider blant annet med helsesykepleierne på skolene, PPT og Avdeling for psykisk helse barn og unge.
- Skolene samarbeider med Folkebiblioteket i forbindelse med undervisning og behov relevant litteratur.
- Skolene i Haugesund kommunens skal flagge med regnbueflagget under markering av Pride

Barnehage

Det finnes lite kunnskap om barn som lever med skeive foreldre. I den grad det finnes kunnskap, er den først og fremst om barn som lever i familie med to mødre. Uansett hvilken seksuell orientering, samlivsform eller kjønnsidentitet foreldre har, er det det viktigste for barna hvilke utviklingsbetingelser foreldrene tilbyr dem.

Ved 2-3 års alder begynner barn å utvikle sin kjønnsidentitet, altså sin følelse av å være gutt eller jente. De begynner da også å forstå forskjellen mellom gutter og jenter, og kan identifisere seg som det ene eller det andre. Andelen som opplever kjønnsinkongruens i Norge er lav, men det vil være barn også i barnehagealder som utfordrer normene for kjønn og identitet. Barnehagene skal sikre trygge rammer også for disse.

Barnehagene skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser. Samt at de setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser.

Rammeplan for barnehagen sier at gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

Tiltak

- Billedbøker som har ulike familiemodeller som tema
- Leker, utkleddingstøy og aktiviteter som ikke skiller på kjønn
- Ta opp LHBTI-tema i SU for å skape bevissthet og gi kunnskap om tema
- Tilby barnehageansatte bedre kunnskap om LHBTI i samarbeid med grunnskoleansatte

Helsestasjon, oppfølgende tjenester, skolehelsetjenesten, og helsestasjon for ungdom.

Grunnlaget for god seksuell helse legges tidlig i småbarnsalderen. Barna oppdager og utforsker sin egen seksualitet, kjønnsidentitet og seksuelle identitet og stiller spørsmål relatert til kropp, kjønn og reproduksjon allerede fra 3-4-årsalder. Kunnskap om kropp, følelser og relasjoner er viktige forutsetninger for at barnet utvikler mestringskompetanse for egen helse, og legger grunnlaget for en helsefremmende livsstil og valg senere i livet.

Et positivt forhold til og trygghet til egen kropp gjør det lettere for barnet å skille mellom positiv og problematisk berøring. Dette kan senke terskelen for å si fra om overgrep og utnyttelse til en voksen dersom barnet selv blir utsatt for krenkelser eller overgrep. Voksne bør gi konkrete positive budskap til barn, men samtidig lære dem å gi tydelige signaler dersom de er i fare for å bli utsatt for overgrep og utnyttelse.

Foreldre er barnas viktigste støtte i å skape en god fysisk og psykisk helse. Kommunale tjenester kan oppmuntre og veilede foreldre i å skape en god dialog om viktige tema med sine barn gjennom hele oppveksten. Trygge foreldre gir barna redskaper til å regulere følelser, inkludert seksuelle følelser, slik at de fremstår som forståelige, håndterlige og virkelige for barna.

Det grunnlaget som legges tidlig blir et viktig fundament for god og trygg dialog med barna når de blir eldre og går inn i tenårene. Ungdomstiden er full av utfordringer og spesielt sårbar om en også gjennomgår prosesser knyttet til legning og identitet. Våre enheter har som hovedmål å styrke foreldre og barn til å takle alt livet byr på i de ulike alderne.

Helsestasjonen tar ved

2-årskonsultasjonen opp temaer knyttet til naturlig seksuell utvikling, barnets utforskning og opplevelse av egen kropp og kroppsfunksjoner, samt foreldrenes ansvar for å lære barna om intimgrenser. Foreldrene anbefales å hjelpe barn med å lære ord og å sette navn på kroppsdelene.

Ved 4-årskonsultasjonen tar en opp temaer knyttet til seksuell lek og kroppslig nysgjerrighet som en naturlig del av utviklingen fra de er små. Foreldre oppfordres til å gi rom for at barna eksperimenterer og er seg selv uten å oppleve skam. Helsestasjonen gir rom for dialog rundt kjønnsidentitet og seksuell orientering.

Skolehelsetjenesten i Haugesund kommune har faste helsesykepleiere på alle skoler, gruppetilbud og bidrar i skolens undervisning om seksuell helse. Haugesund kommune har som mål å tilby en universelt utformet og likeverdig helsetjeneste, som innebærer at alle bruker-grupper skal føle seg trygge og kan være seg selv i møte med helsetjenesten. Dette uavhengig av etnisitet og nasjonal opprinnelse, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Vi vet at skeive ungdommer står ovenfor store utfordringer knyttet til psykisk stress rundt egen identitet og møte med fordommer i samfunnet. Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner er særlig utsatt for mobbing og trakassering i skolen. Skolehelsetjenesten velger å bruke et kjønnsnøytralt språk. I undervisning, veiledning og samtaler bør alle barn og ungdommer kunne finne gjenkjennelse

og relatere til det som blir sagt, uavhengig av seksuelle orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

I undervisningssammenheng har skolehelsetjenesten et bevisst forhold til:

- at noen av elevene ikke har en heterofil orientering.
- at noen har en kjønnsidentitet som er annerledes enn den kjønnskategorien de fikk tildelt ved fødselen.
- at noen lever i andre familiekonstellasjoner enn majoriteten.

I 5. klasse gjennomføres pubertetsundervisning til alle. Da med tema om kropp, seksualitet, psykisk og fysisk helse. I 8.klasse holdes grupper med fokus på fysisk og psykisk helse. Tjenesten har egen bolk med seksualitetsundervisning i på 9. trinn. Skolehelsetjenesten bidrar i skolens undervisning der temaer som selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner, og seksualitet er relevante.

Målet med undervisningen er at elevene får mulighet til å reflektere rundt relasjoner, følelser, verdier, holdninger, identitet, alkohol og grenser for å kunne tilegne seg grunnleggende ferdigheter.

Temaer som skolehelsetjenesten bidrar med på alle trinn er:

- Seksuelle rettigheter herunder selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner, seksualitet og identitet og grensesetting med hensyn til egen kropp.
- Kroppens utvikling med fokus på pubertet, fertilitet, reproduksjon
- Sex i samfunnet og ulike holdninger, verdier og mangfold.

Helsestasjon for ungdom er en gratis helsetjeneste for ungdom som har åpnet utenom skoletid. På Helsestasjon for ungdom kan du prate med helsesykepleier, lege, psykologer og andre veiledere. Her er det rom for å få samtaler rundt alle tema som er relevante i ungdomsårene, og å få oppfølging til seksuell- og fysisk helse. Helsestasjonen er bevisste på og tilpasser vår kontakt i forhold til at ungdommene vi møter har ulike legning, kjønnsidentitet, ulike familieforhold, og ønsker å bli omtalt med andre pronomen.

Tiltak

- Fortsette å visuelt vise at våre arenaer er trygge soner ved bruk av regnbueeffekter, brosjyrer og materiell.
- Kontinuerlig arbeide for å løfte kompetansen til de ansatte knyttet til LHBTI.
- Arbeide for at alle ansatte bruker et inkluderende språk som favner alle variasjoner i legning, kjønns-identitet, og familiesammensetning.
- Enhetene ønsker å styrke samarbeidet med skole rundt bidrag inn i undervisning.

Barnevern

Barnevernet møter barn, ungdom og familier i ekstremt sårbar faser i livet. Barn og unge i barnevernssaker som også bryter med normer for kjønn og seksualitet er en ekstra sårbare og utsatt for belastning. At disse barna og deres familier opplever trygghet, forståelse og aksept blir svært viktig.

Len rapport fra SINTEF og NTNU ble det avdekket at de ansatte i barnevernet ønsker kompetanseheving, for å kunne møte barna på en god måte. Flere opplever belysningen av temaene i utdanningen og tilgang på kursing som manglende. Dette resulterer i at det er stor variasjon i saksbehandlernes kompetanse. De skriver: *“Det synes å mangle en grunnleggende basis-kunnskap blant ansatte og ledelse i barnevernet om betydningen av kjønnsidentitet og seksuell orientering blant barn. Å tilføre slik mangfoldsorientert kunnskap kan tenkes ikke bare å gagne skeive barn, men barn i møte med barnevernet generelt.”*

Ungdommene de har intervjuet i undersøkelsen beskriver viktigheten av å bli møtt med anerkjennelse og å treffe ansatte som ser, forstår og støtter dem. Flere av ungdommene sier de kunne ønske ansatte i barnevernet i større grad hadde spurt og åpnet for å snakke om kjønns- og seksualitet. Hovedbudskapet deres til barnevernet er at det er langt verre å late som at «alle er like», framfor å spørre. De mener det er langt bedre at ansatte er ærlige på at de ikke kan så mye om temaet, enn at man behandler kjønn- og seksualitet som et ikke-tema.

Å ikke oppleve seg akseptert og trygg i møte med ansatte i det offentlige kan gi negative konsekvenser når relasjoner og åpenhet er nødvendig. Det kan også føre til at viktige hensyn ikke ivaretas i barnas prosesser, og at de i verste fall blir plassert i hjem som ikke kan gi god støtte til et skeivt barn.

Barnevernet i Haugesund kommune arbeider målrettet for å møte alle barn og familier på en trygg og god måte.

Tiltak

- Fosterhjemmene skal gjenspeile samfunnets mangfoldige familiestrukturer.
- Alle fosterforeldre skal ha god kunnskap om seksuelt mangfold og kjønnsidentitet.
- Barnevernet skal kontinuerlig arbeide for å styrke LHBTI-kompetanse i barnevernet. Dette for å sikre at skeive barn blir møtt med trygghet, at de får hjelp når egne omsorgspersoner svikter og for at foreldre som trenger det får veiledning i hvordan støtte sine barn.

Voksenopplæring

De fleste som flytter til Norge grunnet familie, arbeid, eller for beskyttelse fra krig eller forfølgelse, deltar på norskkurs.

Voksenopplæringen tilbyr norskkurs på ulike nivå, samfunnsfag og grunnskole for voksne. For svært mange innvandrere er det her de først møter og lærer om norsk kultur, verdier og samfunnet vår.

Enkelte innvandrere kommer til Norge fordi de søker aksept, toleranse og trygghet for sin kjønnsidentitet og seksuelle orientering. Andre innvandrere kan ha med seg negative holdninger fra sine hjemland, noe som kan forhindre LHBTI-innvandrere å finne en ny trygg hverdag. Voksenopplæringen har en viktig rolle med å videreformidle lovgrunnlag, holdninger, og praktisering av kjønns- og seksualitetsmangfold i Norge. Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter, vektlegger at opplæringen skal gi nye nordmenn innsikt i vår historie, kultur, og levesett. Den skal også fremme respekt, likeverd, toleranse og forståelse for frihet og plikter i vårt samfunn.

Tiltak

- Informasjonsmateriell skal være tilgjengelig på skolen.
- LHBTI-tema blir gjennomgått i skolens ulike undervisningsopplegg.
- Skolen arbeider for et miljø der det er rom for alle, og der trakassering, mobbing, sosial kontroll ikke skal forekomme.

Tjenesteområdet

Helse, omsorg og sosiale tjenester

Helsetjenestene er under konstant økonomisk press og vil i årene fremover stå ovenfor enorm omstilling. Den viktigste investeringen vi kan gjøre for å avlaste helsetjenestene er å forebygge sykdom og skade. Å sørge for at vi arbeider tilpasset og kunnskapsbasert med å sikre gode liv for grupper med risikofaktorer for uhelse, vil være svært viktig. Forebyggende arbeid skjer i hele kommunens tjenesteapparat.

Mange mennesker mottar kortvarige tjenester, mens en andel har sammensatte helsetjenester hele eller store deler av livet. Virksomhetene i helse møter alle typer mennesker i både gode og vonde deler av livet. Vi vet at det kan gi økt sykdomsbyrde og belastning om en i de offentlige tjenestene møter holdninger som gir utrygghet. Derfor er det viktig at alle mennesker opplever å bli møtt med trygget og toleranse for sin identitet og sine behov uansett hvem de er.

Eldreomsorg og tilrettelagte botilbud

Eldreomsorgen og andre botilbud må legges til rette slik at ikke LHBTI-personer opplever innskrenket frihet i våre tjenester. Vi må være åpne for og gi rom pasientenes behov for å få være seg selv. Dette krever kompetanse hos de ansatte, et felles inkluderende språk, tilrettelegging for

deltakelse i skeive arrangementer og i aktiviteter, samt forebygging av ensomhet og isolasjon.

Tiltak:

- Arbeide systematisk for å heve personalets kunnskap om hvordan en møter legger til rette for LHBTI-personer på en god måte.
- Sikre mulighet for deltagelse i inkluderende aktivitetstilbud og merkedager både i og utenfor institusjonene.
- Utarbeide retningslinjer og tiltaksplan for å forebygge diskriminering, hets, trusler og vold mot utsatte grupper bosatt i kommunens institusjoner.

Oppfølgende helsetjenester

Tjenesteområdet Helse gir mange ulike helsetjenester for primært den voksne delen av våre innbyggere. Helsetjenester for barn og unge er organisert i Oppvekst. Vi møter mennesker i lavterskeltilbudene våre som frisklivskurs, tilbud innen psykisk helse, og rusoppfølging. Vi tilbyr også oppfølgende tjenester til personer med mer varige helseutfordringer. En del av tjenestene mottas i brukernes eget hjem.

Tiltak

- Alle ansatte i våre tjenester skal ha kompetanse til å møte LHBTI-personer på en hensynsfull måte både i alle situasjoner der vi møter mennesker.
- Haugesund kommune skal kunne gi gode helsetjenester for LHBTI-personer inne psykisk, fysisk og seksuell helse.
- Ansatte i våre tjenester skal kunne formidle informasjon om tilbud og legge til rette for deltagelse for personer som er utsatt for utenforskap, som skeive. Tjenesteområdet Helse samarbeider her med Kultur, idrett og frivillighet.

Flyktingtjenesten

Flyktingtjenesten gir helhetlige oppfølgende tjenester til flyktinger som bosettes i Haugesund kommune. De fleste får beskyttelse i Norge grunnet krig og konflikt. En del får også beskyttelse på grunn av personlig livstruende fare og forfølgelse som følge av politisk motstand, legning eller identitet. Flyktingtjenesten gir veiledning og oppfølging knyttet til bolig, økonomi, familieliv, utdanning og arbeid. For mange er introduksjonsprogrammet og norskkursene det første sosiale miljøet de møter i Norge. Da er det svært viktig at skeive ikke opplever at utryggheten fra sitt hjem-land vedvarer her, fordi holdningene får leve videre i minoritetsmiljøet.

Tiltak

- Flyktnings-tjenesten skal ha kompetanse og bevissthet rundt at det kommer skeive flyktninger hit som søke beskyttelse og et trygt liv grunnet sin legning eller identitet.
- Flyktnings-tjenesten skal gjennom både individuell oppfølging og undervisningssituasjoner formidle norske verdier og lovverk.

Kultur, idrett og frivillighet

Tjenesteområdet Kultur, idrett og frivillighet (KIF) tilbyr tjenester og aktiviteter i kommunal regi, samarbeider med frivilligheten, og arbeider for å styrke kultur og fritidstilbud for alle innbyggere uavhengig av hvem som er arrangør. Byen vår skal ha et rikt utvalg av aktiviteter, arrangementer og felleskap alle kan ta del i. Det er viktig for oss at tilbudene er like mangfoldige som våre innbyggere er.

Kultur, idrett og frivillighet har de siste årene prioritert arbeidet med å styrke levekår for utsatte grupper, også skeive. Vi har fått et godt samarbeid med Pride Haugaland. Vi ønsker å legge til rette for deres og andre gruppers aktivitet med å tilby gratis leie av lokaler og praktisk bistand knyttet til arrangementer. Haugesund folkebibliotek har utvidet utvalget av bøker, media og arrangementer med LHBTIQ som tema. Edda kino setter opp relevante filmer jevnlig.

Kultur- og bydelshusene er bevisste på å vise at de er sikre soner for skeive gjennom å ta i bruk regnbueflagg, informasjonsmateriell, og bidra til arrangementer som viser inkludering og toleranse.

Det er ansatt en mangfolds- og inkluderingskoordinator som er organisert i KIF, som skal kunne styrke vårt arbeid på tvers av tjenesteområdene. Kultur, idrett og frivillighet har også en målsetning om å være en åpen og trygg arbeidsgiver for homofile og transpersoner.

Vi vet at ikke alle skeive ennå opplever trygghet på sine kultur-, fritid- og idrettsarenaer. For å bidra til at holdningsarbeidet i organisasjonslivet settes på agendaen har KIF utarbeidet en frivillighetsplakat som forplikter frivilligheten til å forebygge mobbing, diskriminering og hatefulle ytringer i sine miljøer. Denne er nå signert av 37 organisasjoner i Haugesund kommune.

Tiltak

- Kultur, idrett og frivillighet arbeider for å styrke møteplasser for sårbare grupper. En målsetning er tilbud som er varige og av bærekraftig modell, og mindre utsatt for usikkerhet knyttet til enkeltpersoners engasjement og frivillige innsats. Vi ønsker derfor å samarbeide med LHBTI-organisasjoner for å sikre stabile arenaer for målgruppen, som blir godt kjent slik at folk finner veien til tilbudene.
- KIF skal gjennom tildelinger av tilskudd til frivillige organisasjoner, sørge for å støtte opp om gode tiltak for grupper som er mer utsatt for ensomhet, utenforskap. En skal også løfte tiltak som fremmer toleranse og samhold mellom grupper i samfunnet.
- KIF skal arrangere kompetansehevende tiltak for frivillige organisasjoner i Haugesund. Dette for at flere kultur-, idrett- og fritidsarenaer kan lære mer om å skape gode inkluderende arenaer for ulike grupper, også for skeive.
- KIF skal sikre at våre kultur og fritidsarenaer deler relevant informasjon som er nyttig for at skeive skal finne informasjon, helsehjelp, felleskap og sosial støtte.

Samarbeid med andre parter

Haugaland Pride har gjort et enormt viktig arbeid for å få med seg svært mange ulike aktører fra både offentlig sektor og fra næringslivet. Den årlige Pride-markeringen viser et bredt samhold, og at alle disse aktørene ser viktigheten av å vise at de støtter aksept og toleranse.

Haugesund kommune har kontakt med utelivsbransjen og vekterselskaper gjennom "Trygt uteliv".

Haugesund kommune skal gjennom alle ulike samhandlingsforum med ulike aktører på Haugalandet være tydelige på våre verdier og inkluderende standpunkt.

Tiltak

- Haugesund kommune vil sammen med frivillige organisasjoner, og næringslivet forsøke å arrangere felles fagdager med inkludering av utsatte grupper som tema.

Arbeidet med ny handlingsplanen er utført av:

Jo Inge Hagland – direktør for Administrasjon og service

Simon Næsse – direktør for Kultur, idrett og frivillighet

Randi Lofthus – virksomhetsleder Kultur fellestjenester

Idar Høviskland Pedersen – avdelingsleder Kommunikasjon

Liv Alsaker Sande – informasjonkonsulent

Mustafa Gurlek – mangfoldskoordinator

Marthe Svantesvold – folkehelsekoordinator